

§17

BON2017/81

Svar på motion angående åldersbestämning av ensamkommande**Beslut**

Bildnings- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Ärendet

Caroline Nordengrip (SD) med flera har lämnat in en motion angående åldersbestämning av ensamkommande. Med motivering att värna våra barns säkerhet i första hand och för att ge Bollebygds kommun en möjlighet att hantera de ensamkommande på ett betydligt billigare, rättsligt korrekt och adekvat sätt föreslår motionärerna att: Kommunfullmäktige ger i uppdrag till berörda förvaltningar och tjänstemän samt personal att i fall där minsta tvekan om den ensamkommandes ålder genomföra en så noggrann åldersutredning som är möjlig med dagens teknik.

Ensamkommande i Bollebygds kommun

Bollebygds kommun har idag 33 ensamkommande asylsökande barn som är anvisade av Migrationsverket till kommunen, varav fyra kom under 2016. Enligt Migrationsverkets prognos 2017-02-07 är planeringsantagandet för ensamkommande asylsökande barn 2 400 stycken under 2017. Av dessa ska Bollebygd ta emot 1,87 promille vilket motsvarar ungefär fem barn.

Åldersbedömningar i dag

I ett asylärende har den sökande bevisbördan för att göra sina asylskäl, sin identitet och frågan om han eller hon är underårig sannolik. När en sökande i sin första kontakt med Migrationsverket uppger sig vara under 18 år är det alltid den uppgivna åldern som först registreras. Migrationsverket kan därefter justera och registrera annan ålder än den sökande uppgett. Det sker i uppenbara fall och där det finns bevisning som strider mot sökandes muntliga uppgifter och identiteten alltså är klarlagd på annat sätt.

Det finns som inga särskilda regler i dag om hur ålderbedömningarna ska gå till, under vilka förutsättningar och på vilket sätt de får ändras och vilka rättsverkningar olika ställningstaganden har. Det har i olika sammanhang påpekats att Migrationsverkets ställningstaganden inte är bindande för andra myndigheter eller domstolar. Ser man från kommunal synvinkel får dock Migrationsverkets inledande ställningstagande betydelse eftersom Migrationsverkets anvisningsbeslut är bindande i förhållande till kommunen (se bilaga 1 SKL:s PM Ändade åldersbedömningar av ensamkommande barn, 2017-02-07). Om kommunen anser att det är uppenbart att den enskilde är över 18 år och att registrerad ålder är felaktig kan kommunen begära att Migrationsverket omprövar sitt anvisningsbeslut.

Medicinska åldersbedömningar

Med medicinsk åldersbedömning menar man åldersbedömning med hjälp av olika medicinska metoder. Det finns för närvarande inga metoder som med exakthet kan fastställa en persons ålder men det finns flera metoder som används för att bedöma en uppskattad ålder. I maj 2016 gav regeringen Rättsmedicinalverket uppdraget att genomföra medicinska åldersbedömningar. Rättsmedicinalverket ska utifrån aktuell forskning och beprövad erfarenhet genomföra medicinska åldersbedömningar inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd. I januari 2017 fattade Rättsmedicinalverket tilldelningsbeslut i upphandlingen om underlag för medicinska åldersbedömningar. Resultatet av upphandlingen innebär att det finns möjlighet att genomgå både magnetkameraundersökning av knäled och röntgenundersökning av visdomständer i samtliga sex geografiska regioner som upphandlingen delats in i. Den upphandlade kapaciteten i varje region ligger på minst 500 undersökningar i månaden vilket motsvarar behovet som det ser ut i februari 2017. Rättsmedicinalverket räknar med att verksamheten kommer igång under det första kvartalet 2017.

För tillfället väntar Migrationsverket med att fatta beslut i ärenden där det finns behov av en medicinsk åldersbedömning fram till dessa att Rättsmedicinalverkets nya ordning finns på plats. I ärenden där Migrationsverket bedömer att den sökande inte har gjort sin uppgivna minderårighet sannolik, kommer de sökande att få frågan om de vill genomgå en medicinsk åldersbedömning enligt den nya processen.

Förslag på åldersbedömning tidigare i asylprocessen

Ett visst regelverk har föreslagits i propositionen Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (prop. 2016/17:121). Regeringen föreslår lagändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs idag. Om det råder en oklarhet om en asylsökande som uppger sig vara ett ensamkommande barn är under 18 år eller inte, ska Migrationsverket så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta beslut om sökandes ålder. Innan ett tillfälligt beslut fattas som innebär att den sökande bedöms vara 18 år eller äldre, ska Migrationsverket ge sökande tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Regeringen föreslår också att Migrationsverkets tillfälliga åldersbeslut ska kunna överklagas. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 maj 2017.

Bedömning

Frågan om en asylsökande person är under eller över 18 år är av stor betydelse för den enskilde, inte bara när det gäller uppehållstillstånd utan även när det gäller möjlighet till stöd och boende samt skolgång. Barn och ungdomar har även särskilda rättigheter enligt bland annat FN:s konvention om barnets rättigheter.

Ansvar för att göra åldersbedömningar av ensamkommande asylsökande barn ligger inte på kommunerna. Det är Migrationsverket som är den ansvariga myndigheten för att utreda frågan inom ramen för deras utredning av den asylsökandes identitet. För att säkerställa rättssäkerheten och nationell likvärdighet anser förvaltningen att åldersbedömningar ska genomföras av de myndigheter som besitter adekvat kompetens och som av regeringen har getts i uppdrag att genomföra medicinska åldersbedömningar.

Beslutsunderlag

- Motion angående åldersbestämningar av ensamkommande barn
- SKLs PM åldersbedömningar ensamkommande barn
- Motion angående åldersbestämning av ensamkommande

Skickas till

Kommunfullmäktige

Verksamhetschef IFO

Utvecklingsledare